Gent de Catalunya

Entrevista a Eva Serra i Puig

Sobre el Tractat dels Pirineus

Eva Serra i Puig (Barcelona, 1942), historiadora formada a la Universitat de Barcelona, on es llicencià el 1967. És una de les principals personalitats investigadores de la història política i social, així com de les relacions de producció agràries a la Catalunya moderna. Treballà en diverses editorials com ara Salvat, Edicions 62 i Enciclopèdia Catalana. Des del 1970 exercí la docència universitària a la Universitat de Barcelona i a la Universitat Autònoma de Barcelona, on el 1978 obtingué el grau de doctora. Ha treballat en diferents etapes a la Universitat Pompeu Fabra i a la Universitat de Barcelona. Des del 2002 és membre de l'IEC i, en representació d'aquell, del Consell Nacional d'Arxius. Experta en qüestions nacionals de Catalunya, avui ens parla del Tractat dels Pirineus.

1- Qui va firmar l'anomenada Pau dels Pirineus i en quin context?

El context és el del final de la guerra anomenada dels Trenta Anys, guerra europea general, i en concret la guerra dinàstica i de poder entre les monarquies absolutes de França de Lluís XIV i la monarquia hispànica dels Habsburg de Felip IV.

El tractat va ser negociat per Luis de Haro per part de Felip IV i Hugues de Lionne per part de Lluís XIV durant força temps i signat a París el 5 de juny de 1659 entre Antonio de Pimentel i el cardenal Mazzarino. Ara bé l'aprovació Reial va tenir lloc a l'Illa dels Faisans (Baix Bidasoa) entre Felip IV i Lluís XIV setmanes abans del casament de Lluís XIV amb la filla de Felip IV, Maria Teresa d'Àustria, casament que formava part d'una de les clàusules del tractat. El tractat contempla tant la geografia pirinenca com els territoris del Rin i dels Alps. El cas català queda en mig d'una gran quantitat de problemes diplomàtics que impliquen prínceps i pobles. Però els prínceps, com el de Condé, en surten més ben parats que els pobles.

2- Quines van ser a l'època, les conseqüències sobre la població?

Les institucions catalanes no van ser consultades, i tot i que s'ensumaven un mal final i volgueren estar al dia de les negociacions, en cap cas van ser consultades i van assabentar-se'n quan tot estava dat i beneït. Les protestes no van servir de res. La població va pensar que no era cosa feta perquè al cap de set anys la guerra va tornar i mantingué l'esperança de la reunificació fins a la Pau de Nimega de 1678. Això s'explica perquè Lluís XIV més d'un cop va oferir bescanviar les terres nordcatalanes (és a dir les vegueries del Rosselló, Conflent i de part de la Cerdanya això que sovint se'n diuen els Comtats) pels Països Baixos espanyols o pel Francomtat, però la monarquia espanyola no ho va acceptar. Aquesta possibilitat de bescanvi va donar ales a la resistència tant l'antifiscal dels Angelets com sobretot les conspiracions de 1674, a causa de les quals i després de Nimega s'inicien les obres de la fortalesa de Montlluís (1679-1681) que és la garantia de control de la població per mantenir la divisió. Tot i així aquesta fou molt difícil per raons econòmiques, patrimonials i familiars. Sense parlar de les eclesiàstiques, per exemple la Cerdanya formà part del bisbat d'Urgell fins el 1791.

3- S'hauria pogut evitar aquesta partició?

Bé, ja he dit que fins a la Pau de Nimega de 1678 hi hauria hagut possibilitats diplomàtiques per a la reunificació. Pel que fa a la resistència, tot i ser molt dura (pensem en els miquelets i en concret amb el resistencista Josep de la Trinxeria), per ella mateixa no era possible forçar la reunificació; calia la força militar o la voluntat diplomàtica que els catalans no posseíem...

4- En quina mesura el Tractat dels Pirineus va canviar la història?

Va canviar totalment la història de Catalunya Nord, que segurament de país manufacturer va passar a ser exclusivament agrari. Perpinyà va passar de ser la segona ciutat de Catalunya a ser una vila d'un racó de món. La religió es va convertir en el signe d'identitat més enllà de la religió pròpiament dita, mentre altres característiques importants catalanes com molts drets polítics van desaparèixer. Un espai tant petit no podia funcionar sense nous lligams econòmico-culturals que van tendir a desplaçar-se cap al Nord. No és gens estrany que el pintor Rigau esdevingués Rigaud nord enllà. Les classes benestants van tendir a afrancesar-se amb una certa rapidesa, una o dues generacions. El poble pla es mantingué molt temps català en termes complets i lingüístics.

5- Avui en dia, podem parlar encara de conseqüències del Tractat?

I tant. Només cal veure que, mentre es pot viatjar per l' Europa comunitària sense que la policia et digui res, és encara corrent i normal, vagis en Talgo, en autocar o en cotxe particular, que la policia et demani la identificació. És més, Espanya va construir un ampla de via de trens diferent del d'Europa, la qual cosa suposava i suposa un reforçament d'aquesta frontera que divideix un mateix poble. Caldria pensar a fons sobre l'origen diferent de l'ample de via espanyol. D'altra banda, no hi ha cap servei públic que faciliti un trasllat quotidià ràpid i eficient per fer el trajecte Barcelona-Perpinyà o Girona-Perpinyà. Fer aquest trajecte a vegades esdevé tota una aventura.

Marc històric

Breu resum del marc històric del Tractat dels Pirineus

Per Eva Serra i Puig

1618: Resistència dels txecs de Bohèmia contra els Habsburg: és l'inici de la guerra europea dels Trenta Anys. França s'implica directament en la guerra contra l'Habsburg de Viena amb la invasió de la Lorena i de bastions d'Alsàcia.

1635, 19 de maig: França declara també la guerra als Habsburg de Madrid: el principal teatre d'operacions era l'anomenat "camí espanyol" que unia Flandes amb el Milanesat. Però ben aviat els Pirineus van ser també objecte de confrontació. Tant **Richelieu** com el **comte-duc d'Olivares** veien amb bons ulls un front pirinenc. El primer per aprofitar el descontentament de bascos i catalans i un front amb lleves novelles poc preparades i el segon per a obligar als catalans a involucrar-se en les guerres del rei.

1639-1640, juliol-gener: Campanya en defensa del castell de Salses (Rosselló), ocupat pels francesos. Participació activa de terços catalans i valencians i abandó de la plaça pels francesos. El diputat militar **Francesc de Tamarit** encapçala el terç de la Generalitat de Catalunya. Es parla de 7.000 o 8.000 baixes catalanes a Salses, les més per malaltia.

1639-1640: Comença sobre Catalunya la plaga dels allotjaments de tropes en previsió de la següent campanya d'estiu. A inicis de desembre de 1639 Perpinyà ja ha d'allotjar 3.500 cavalls o cuirassers (és a dir homes de cavalleria).

1640, gener-juny: Alçament popular català contra els tercios hispànics. La revolta d'abril-maig de Santa Coloma de Farners ha estat considerada el senyal de l'alçament general dels pagesos, els segadors i els ravals urbans. S'estén el crit de "Visca la terra y múyran traÿdors".

1640, 22 de maig: Primera entrada dels revoltats a Barcelona els quals obren les presons. Apareix un autoanomenat "exèrcit cristià" que exigeix voluntat política a les autoritats catalanes.

1640, 7 de juny: Segona entrada dels revoltats a Barcelona i Corpus de Sang. En el curs dels esdeveniments mor el virrei **Dalmau** fora muralla al peu de la muntanya de Montjuïc a les hortes de Sant Bertran perseguit pels revoltats.

1640, 11-27 de juny: Els terços espanyols bombardegen Perpinyà

1640, 21-22 de juliol: Revolta a Tortosa contra els soldats hispànics allotjats al castell.

1640, mitjan d'agost: Felip IV fa públic que vindrà a Catalunya amb un exèrcit a acabar les inacabades corts de 1626. La resposta catalana és que Corts (Parlament) i Exèrcit són incompatibles perquè els vots han de ser lliures.

1640, 10 de setembre: **Pau Claris**, president de la Generalitat de Catalunya, convoca un Parlament revolucionari *(Junta de braços)* per la defensa de la terra. S'institueix un jurament de fidelitat a la pàtria i a la Generalitat que juren, des del 27 de setembre, els 246 assistents de la primera convocatòria i s'hi van afegint més síndics a mesura que arriben a la convocatòria parlamentària. El braç popular es multiplica passant de 72 síndics a 323. L'assemblea esdevé un organisme consultiu que cedeix els aspectes executius a una Junta dels diputats i una Trentasisena sortida de la Junta de Braços formada per persones dels tres estaments i amb síndics de Barcelona, Lleida, Vilafranca del Penedès, Girona, Cervera Granollers i Vic. També hi era l'abat de Cuixà. Es fa una emissió de deute públic de 300 mil lliures subscrit per més de quatre-centes persones, moltes barcelonines, en especial mercaders, botiguers, nobles i ciutadans honrats, però no hi manquen un nombre remarcable de menestrals. Es crea un tribunal suprem, una Junta d'hisenda i una de guerra o lleves. És declaren desafectes i enemics de la pàtria els dissidents.

1640, 17-21 de setembre: Inici de l'organització militar de Catalunya: companyies d'almogàvers més tard anomenats *"miquelets"*.

1640, 24 de setembre: Conferència de Ceret entre **Ramon de Guimerà** i els mariscals francesos d'**Espenan** i **Du Plessis-Besançon**. L'11 de setembre de 1640 **Ramon de Guimerà** havia rebut poders de la Junta de **Pau Claris** per negociar formalment l'ajuda militar francesa. La Junta de Braços tenia clar que era "cosa de risa voler fer guerra amb gent de somatent". S'acorda 2.000 cavalls i 6.000 infants per tres mesos pagats per la Generalitat per mesades anticipades.

1640, 24 de novembre: entra per Vinarós i Ulldecona l'exèrcit hispànic del **Marqués de los Vélez** procedent d'Aragó amb 4.000 cavalls i 30.000 homes. La por de l'extensió de la rebel·lió catalana pel País Valencià explica la geoestratègia de l'exèrcit espanyol que d'immediat esclafa la Tortosa revoltada. Entretant l'exèrcit espanyol de **Juan de Garay** segueix al Rosselló. Fi dels contactes diplomàtics entre la Generalitat i Madrid a càrrec del caputxí **Bernardí de Manlleu**. El 8 de desembre comença la invasió de Catalunya des de Tortosa. 15 de desembre massacre de Cambrils per l'exèrcit espanyol: 1.100 morts malgrat pactes de rendició.

1640, desembre: Caiguda de Tarragona el 24 de desembre i avanç continuat de l'exèrcit del de **los Vélez** fins a Martorell, feu del marquès que permet la matança i degollament dels habitants per l'exèrcit, com un càstig als seus vassalls..

1640, 1-15 de desembre: Alçament de Portugal contra la Monarquia Hispànica. Demana la independència i corona com a rei **Joan IV**, príncep de Bragança.

1640, 27 de desembre: S'instauren conferències mixtes de diputats, consellers i d'altres persones notables. Aquest sistema mancomunat de govern substitueix la Trentasisena. Celebrà la primera reunió el 28 de desembre i va durar tota la guerra. Durant la guerra, Catalunya, a més de mantenir un batalló català, va sostenir tota l'organització civil inclosa la política monetària i l'encunyació de moneda, cosa que ha fet parlar de l'existència, a la pràctica, d'una república coronada.

1641, 16-17 de gener: Es desestima la constitució d'una república catalana sota protecció del rei de França davant l'ofensiva espanyola i l'actitud poc de fiar de França a Tarragona si no s'accepta a Lluís XIII com a rei. Ideològicament es parla del rei de França com a descendent de Carlemagne i per tant s'accepta aquest sobirà no tant en termes de regne de França com en termes d'imperi carolingi.

1641, 23 de gener: A Catalunya es proclama **Lluís XIII** com a comte de Barcelona.

1641, 26 de gener: Batalla de Montjuïc i derrota de l'exèrcit espanyol

Marc històric

per l'exèrcit franco-català. Important paper dels gremis armats i dels habitants de la Ribera en la victòria de Montjuïc.

1641, 27 de febrer: Mort del president de la Generalitat **Pau Claris**. Sospites d'enverinament.

1642, setembre: Tot el Rosselló amb Perpinyà és ocupat pels francesos.

1643, maig-agost: Comença la política de desterraments contra clergues i nobles i de repressió contra els no addictes a França per part de les autoritats franceses.

1644, gener: **Pèire de Marca**, arquebisbe de Tolosa, és nomenat visitador General. Serà l'autèntic governador de Catalunya durant quasi tot el període de la guerra, sempre enfrontat amb la Generalitat de Catalunya. Practicarà sovint una política repressiva. Catalunya manté l'organització civil a través de les Conferències mixtes dels consistoris catalans.

1644: L'agost de 1643 decisió d'iniciar negociacions de pau. El 1644 s'inicien les converses de Münster (Westfàlia) entre **l'emperador Habsburg** i els francesos. Catalunya, que temia la divisió del seu territori, envia a Münster el jurista **Josep Fontanella**, regent de la cancelleria reial a Catalunya. **Josep Fontanella** marxa el 20 d'agost de 1643 amb el seu germà de secretari, el poeta **Francesc Fontanella**. Travessa França i les Províncies Unides (Holanda) aprofitant sobretot la navegació fluvial. Ha de solventar dificultats en el seu pas pels Països Baixos espanyols. A París s'entrevista amb el **cardenal Mazzarino** (octubre de 1643), a La Haia té audiència amb els **prínceps d'Orange** (desembre de 1643) els quals prometen assistència holandesa en els interessos de Catalunya. El 17 de març de 1644 arriba a Münster. **Fontanella** anhela una Catalunya com Holanda i pensa en tractats que donguin camí lliure al comerç amb Amèrica. L'actuació de **Fontanella**, al qual no es deixa entrar en les sessions de negociació, no descura defensar la unitat catalana davant de l'ambaixador venecià i el nunci pontifici a Münster; aixeca sospites i França l'obliga a tornar (abril de 1645). El nou designat és el doctor **Francesc Martí Viladamor**, clarament més fidel a França que no als consistoris catalans, i per tant disposat a acceptar una treva que divideixi Catalunya.

1645: Rumors a Barcelona que a Münster **Mazzarino** proposa una treva a Catalunya deixant el país dividit. Els consistoris catalans envien **Josep d'Ardena** a París per tal d'aclarir la situació de Catalunya en les converses de Münster. A la tornada de **Martí Viladamor i Ardena**, aquests són destituïts pels consistoris catalans per la seva actuació poc clara en relació a la treva divisòria.

1646, 20 de gener: França proposa tornar Catalunya amb el Rosselló a la Monarquia Hispànica a canvi dels Països Baixos espanyols i una llarga treva a les Províncies Unides i a Portugal. La proposta feta, d'esquena als catalans, no és acceptada per Espanya, tot i que la pressió militar sobre el País Valencià i Aragó estava segons França posant en perill la fidelitat d'aquests regnes.

1648, 24 d'octubre: Pau de Westfàlia: França obté els bisbats de Metz, Toul i Verdun, l'Alta Alsàcia i Baixa Alsàcia, el Sundgau, la possessió del Pirenolo, la batllia d'Hagenau, la "prefectura provincial" de la Decàpolis, la vigilància sobre 10 ciutats alsacianes de l'Imperi (a excepció d'Estrasburg) i dos caps de pont en el Rin (Pont de Breisach i Philisburg). La guerra franco-hispànica continua.

1652, 13 d'octubre: Caiguda de Barcelona i entrada triomfal de don **Joan Josep d'Àustria** amb l'exèrcit espanyol, un lleó i dos tigres. Barcelona, per primera vegada en la seva història es veu obligada a acceptar guarnició dins la ciutat i alimentar el lleó i els dos tigres en plena fam i pesta. A partir d'ara les insaculacions del Consell de Cent i de la Generalitat estaran sota el control de la monarquia. És a dir, el rei no aboleix les institucions perquè no té prou força i la guerra encara continua però passa a controlar el seu personal polític. Catalunya esdevé militarment dividida entre dues monarquies en guerra.

1653-1654,17-juny-8 de juny: Constitució d'una Generalitat a Perpinyà.

1659, 7 de novembre: la pau de Westfàlia no havia posat fi a la guerra entre el rei Cristianíssim (rei de França) i el rei catòlic (el rei hispànic). Aquesta guerra continua fins a la coneguda com a Pau o Tractat dels Pirineus de 7 de novembre de 1659. L'aliança de **Lluís XIV** amb l'Anglaterra de **Cromwell** (1655) obliga **Felip IV** a negociar la pau. Durant les converses de Münster ja hi havia hagut negociació. Aquestes reprenen el 1656 a Madrid entre **Luís de Haro**, successor d'**Olivares**, i **Hugues de Lionne**, secretari de **Mazzarino**. Es reprenen a Lió i finalment a París. El fet català quedava diluït en una teranyina diplomàtica on les trifulgues d'un príncep de sang com **Condé** despertaven més preocupació que la divisió d'un país. L'autèntic tractat es signava a París el 5 de juny de 1659 entre **Antonio de Pimentel, comte de Benavente**, amb poders de **Felip IV** i **Mazzarino**, és a dir es signaven uns articles que van ser la base de la pau acceptada pels monarques a l'Illa dels Faisans (Baix Bidasoa) el 7 de novembre de 1659. És un Tractat europeu que contempla tant els Pirineus com els territoris del Rin i dels Alps. Abasta una gran diversitat de qüestions: articles comercials favorables al comerç francès, articles d'alt valor polític com el casament reial i la sort del príncep de **Condé**, articles relatius a les qüestions territorials que reconeixen a França diverses places i territoris conquerits a l'Artois, a Flandes, a l'Hainaut i a Luxemburg. França obtenia la confirmació de sobirania sobre l'Alta i la Baixa Alsàcia. Es restituïa la Lorena al seu duc amb algunes mutilacions però la Lorena quedava estretament vigilada per França. Pels capítols 42 i 43 un Rosselló sense límits clars i uns territoris confusos entre uns "deçà" i "dellà" d'unes muntanyes de topografia incompresa, eren incorporats a la Corona de França amb les seves institucions civils i eclesiàstiques. S'especificava que la incorporació rossellonesa no podria ser protestada en cap cas ni en nom de les Constitucions de Catalunya. Es contemplaven restitucions recíproques entre les monarquies. A Catalunya el rei catòlic recuperava a la costa Roses, el fort de la Trinitat i Cadaqués i en el rera país la Seu d'Urgell, Bagà i Ripoll i la posteriorment

El Tractat dels Pirineus

disputada Cerdanya. Pel que fa a Portugal, França renunciava a seguir donant-li suport. El conjunt dels aliats d'ambdues corones hi eren esmentats, ja fos en nom de les restitucions o de les renúncies (així Savoia, el duc de Mòdena, el príncep de Mònaco, els cantons suïssos i els electors de l'imperi). Es preveia la creació de comissaris per establir les noves delimitacions als Països Baixos i a Catalunya.

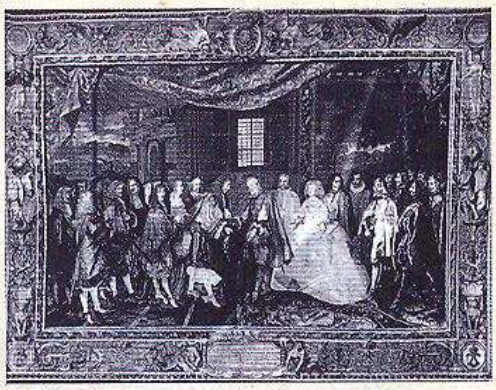

1659, 18 de juny: Protesta de la Generalitat de Barcelona a **Felip IV** per la notícia del tractat de pau que divideix el territori català: unes institucions atemorides en plena postguerra elevaren una carta a Felip IV contra la divisió: *"Lo consistori ha tingut notícia del tractat de la pau entre sa magestat, Déu lo guarde, y los christianíssim rey de França, y se ha dit que lo comtat del Rosselló se separaria del present Principat, restant baix obediència de França, lo que seria grandíssim dany y perjudici de aquest Principat. Y no obstant que prometem de sa magestat nos farà mercè en no permètrer esta separació per sa clemència y desitjar tots nosaltres y los del comtat de Rosselló restar baix sa obediència y ser sos vassalls, ab tot, considerant lo interès tant gran que lo Principat té, havem repensat si per la obligació de nostre càrrech devia fer lo consistori alguna diligència representant a sa magestat son real servei y lo interès del Principat"*. La carta no tingué resposta.

1660, 23 de març: Conferències de Ceret. Trobada dels comissaris francesos i hispànics per delimitar la ratlla de la nova frontera. Per part francesa actuen **Pèire de Marca**, arquebisbe de Tolosa, que havia estat visitador de Catalunya durant bona part de la guerra dels Segadors i autor de l'obra pòstuma Marca Hispanica sive limes hispanicus i el bisbe d'Orange **Jacint Serroni**. A **Pèire de Marca** el seu paper com a comissari li valgué l'arquebisbat de París (1662). Per part hispànica els comissaris foren dos catalans que no representaven les institucions catalanes: **Miquel Salvà**, lloctinent de mestre racional, i **Josep Romeu i Ferrer**, membre de l'audiència reial a Catalunya. Les institucions catalanes no foren ni consultades ni informades. **Pèire de Marca** posseia erudició històrica dels clàssics romans. Però això no vol dir que **Salvà i Romeu** no tinguessin coneixements. Tenien superiors coneixements medievals i de caràcter empíric. La falsa idea dels Pirineus com a frontera entre les Gàl·lies i Hispania era un hàbil sofisme de **Marca**. Ni els Pirineus havien estat "anciennement" la divisó segons la versió francesa, ni aquests havien estat "comunemente" la divisió segons la versió espanyola. Eren ben al contrari, el bressol de Catalunya. **Marca** intentà imposar que la divisió de les Gàl·lies i Hispania arrencava del Cap de Creus i Sant Pere de Rodes a la Seu d'Urgell i Vielha, tot passant per Oliana, el coll de Jou i el Portús. Defensava que la comarca del Vallespir i fins i tot el Conflent havien format part del Rosselló i rebutjava que les dues comarques esmentades haguessin depès dels Comtes de Besalú i de Cerdanya. Els comissaris hispànics volien salvar Banyuls i Cotlliure i **Marca** s'entestava, a més, a incorporar a França tota la Cerdanya, la Seu d'Urgell amb el seu territori i el comtat de Castellbò. No hi hagué acord. **Mazzarino** fins i tot consultava mapes amb l'ajuda del rossellonès **Ramon Trobat**. Entretant el casament de **Lluís XIV** amb **Maria Teresa d'Àustria**, filla de **Lluís XIV**, esperava.

1660, 31 de maig: **Luis de Haro** i **Mazzarino** signaven una nova redacció del capítol 42 del Tractat dels Pirineus. En aquest, el rei catòlic cedia al cristianíssim el Rosselló i el Conflent amb la població de Banyuls i França reconeixia a **Felip IV** la sobirania de Catalunya amb la vegueria de la Cerdanya menys la Vall de Querol i la torre Cerdana i el territori que comunicava la Vall de Querol amb el Capcir i el Conflent: en conjunt 33 pobles (villages) sense esmentar-ne la seva jurisdicció, situats en l'esmentada vall. Ara podia celebrar-se el casament reial que tingué lloc el 9 d'agost de 1660 a l'illa dels Faisans (Baix Bidasoa).

1660, juny: Decret de **Lluís XIV** de dissolució de les institucions polítiques que havien regit la vida jurídica de Catalunya, sobretot la Generalitat i l'audiència i creació del Consell Sobirà del Rosselló. Totes le vegueries nordcatalanes passen a dir-se Rosselló.

1660, 30 de juny: Protesta dels catalans del nord contra la dissolució de la Generalitat en nom de l'article 55 del Tractat dels Pirineus, en el qual es manifestava que es respectarien les Constitucions i llibertats de Catalunya. La cort de París no en fa cas.

1660, juliol-novembre: Conferències de Llívia: hi hagué la darrera batalla diplomàtica a Llívia entre **Salvà i Serroni** encarregats de designar els esmentats 33 pobles. El 13 d'agost, **Serroni** ja informa que 28 pobles amb la seva jurisdicció de fet ja són més de cinquanta nuclis de població. Però no hi ha acord amb Llívia perquè **Salvà** insistia que era una vila i no un village. El novembre encara discutien fins que arribà l'ordre de **Mazzarino** de no insistir en la demanda de Llívia. Era la partició escandalosa d'una Vall que entre altres coses deixava Ix sense terme muncipal i apareixia el que ha estat anomenat la paella de Llívia.

1663-1674: Revolta dels Angelets i conspiracions nordcatalanes. Entre 1667 i 1697 **Lluís XIV** s'implica en moltes guerres: Guerra de Devolució (1667-1668), Guerra d'Holanda (1672-1678), conflicte de les "reunions" (1683-1684) i la guerra de la Lliga d'Augsburg o dels Nou Anys(1689-1697). La pau dels Pirineus fou més una treva que un tractat de pau, pau que va durar just 7 anys. L'ambició de **Lluís XIV** sobre els Països Baixos Espanyols, la rivalitat amb Holanda, l'ambició sobre el Franc comtat i en definitiva la voluntat de portar la frontera al Rin explica una segona meitat del segle XVII de guerres continuades, latents o obertes. En totes elles Catalunya hi va patir la guerra. Girona queia en mans de França el 1694 i Barcelona el 1697. En aquest marc de guerres Lluís XIV oferí en més d'una ocasió, com ja havia fet a Münster, la permuta de les vegueries nordcatalanes pels Països Baixos o el Franc comtat. Fins a la Pau de Nimega (1678) els catalans pogueren aspirar a la unificació del seu territori. Aquest transfons indica que les revoltes antifiscals dels Angelets 1663-1673 no foren merament antifiscals sinó també patriòtiques i que les conspiracions de 1674 sempre tipificades com hispàniques foren també patriòtiques és a dir presidides per la voluntat de reunificació amb els catalans del sud. La revolta dels Angelets i les conspiracions de Vilafranca del Conflent, Perpinyà i Cotlliures de 1674 foren durament reprimides pel Consell Sobirà del Rosselló presidit pel lleidatà Francesc Segarra.

1679-1682: Construcció per **Vauban** de Montlluís, destruint pobles i cases, Montlluís permetia a França dominar la Cerdanya.

1701-1710: La mort de **Carles II** (1700) va seguida de l'entronització de **Felip V, duc d'Anjou**, a Madrid com a rei. S'inicia la Guerra de Successió amb l'entrada a Barcelona de **Carles III, arxiduc d'Àustria**. En aquests anys, **Felip V** celebrà Corts als catalans (1701-1702) i confirmà el tractat de 1659. Amb l'arribada de l'arxiduc **Carles III** en les Corts de 1705-1706 es posa en entredit el Tractat. El 17 de maig de 1710, la Generalitat, davant del coneixement dels tractats de Pau que es discutien a La Haia, demana a **Ramon Vilana i Perlas**, català secretari de **Carles III** que *"se restituís lo comptat de Rosselló y Conflent de forma que en la conclusió de la pau restàs aquell per lo rey nostre senyor"*. La Conferència de ministres de **Carles III** l'11 de juny de 1709 ja havia assumit aquesta reclamació. L'actuació del Consell Sobirà del Rosselló permet observar l'existència de vigatans o austrasistes entre els nordcatalans. El Triomf borbònic de la guerra va liquidar aquesta esperança.

1866-1868: Tractats de Baiona: delimiten formalment amb fites la frontera política.